

- Напомена – сви звучни примери, усмене вежбе, диктат и примери за опажање налазе се на видео-снимку изнад.

Пажљиво и стрпљиво читај:

За све што је потребно да се запише користи **нотну свеску** за Солфеђо, први слободан систем (не прескачи непотребно редове) и обичну, графитну оловку. Задатке које треба допунити можеш одштампати или преписати у нотну свеску. Код сваког звучног примера чућеш звук у осминама уз који говориш припрему наглас и тактираш: пр-ва дру-га или пр-ва дру-га тре-ћа у зависности који је такт.

- Вежбе, задаци, примери се увек налазе скроз доле, на крају текста!
1. Спреси свеску, оловку, гумицу и начуљи уши. Отпевај Це-дур лествицу са тактирањем на 2, а затим и Це-дур каденцу са тактирањем на 3. На видео-снимку налази се вежба за опажање тонова у Це-дур лествици. Чим чујеш одсвирани тон, отпевај га наглас солмизацијом јер одмах следи тачан одговор. Напиши оловком цртицу сваки пут када погрешеш тон.
 2. Следи опажање тонова (напиши наслов).
Напиши виолонски кључ; нема предзнака јер је Це-дур, и нема ознаке за такт јер нема ритма; све тонове пишеш целим нотама.
Тонova ће бити 12, почетни, 1. тон је c^2 (нота до у 3. празнини), а последњи, 12. тон је c^1 (нота до на 1. помоћници испод система).
Након 1. слушања стави паузу, сачекај пар тренутака да се одмориш и концентришеш, па пусти још једном, провери да ли имаш 12. тонова, да ли су сви целе ноте и немој више слушати и дорађивати задатак.
 3. На потпуно исти начин као што смо радили на часу записаћеш диктат (напиши наслов).
Дакле, запиши поново виолински кључ, Це-дур је, ознака за такт $\frac{3}{4}$, а 1. тон је g^1 – нота сол на 2. линији система (исти тон је и 1. у 5. такту, као што је и обележено), а последњи тон је c^1 (нота до на 1. помоћници испод система).
На снимку је јасно обележено који део диктата слушаш. Након сваког слушања стави паузу, коју треба да искористиш за писање, размишљање, тактирање, певање и проверу. Једини пут када је оправдано да вратиш видео јесте ако не чујеш непознати тон приликом спајања.

Диктат увек радимо на потпуно исти начин: прво слушање служи да се запамти цео двотакт и након слушања певушиш тихо и пишеш само нотне главе тонова. Друго слушање служи да одредиш и запишеш ритам уз тактирање левом руком док десна пише. Следи спајање двотакта, када је сва пажња усмерена на први тон новог двотакта. Затим се понављају прва два корака, али са новим двотактом. Опет иде спајање и тако сва 4 двотакта (диктат ће увек имати 8 тактова, а последњи тон мора бити тоника, I ступањ лествице у којој је диктат, у овом случају било која нота до). На крају одслушај уз тактирање и певање цео диктат 2 пута и поправи ако нешто мислиш да треба. Важно је да двотакте слушаш само по 2 пута.

4. Пронађи у свесци списак за опажање интервала. Као и на 1. вежби за смотру прво је усмена вежба за опажање интервала. Као и са опажањем тонова, чим чујеш интервал, изјасни се који је пре него што чујеш тачан одговор, твој одговор мора бити шифра интервала, а не која је песмица (M2, B2, M3, B3, C4). Запиши цртицу сваки пут када погрешис.

Када је готова вежба, напиши 5 празних поља и запиши које интервале чујеш на примеру – **Опажање интервала.**

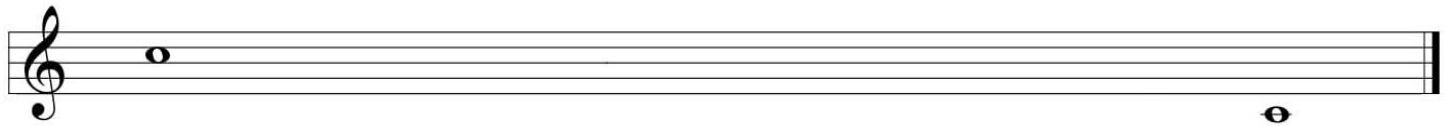
5. Прелазимо на опажање трозвука (квинтакорада). Као и са интервалима, прво провежбај усмено: чим чујеш, кажи наглас да ли је био дурски, молски, умањени или прекомерни квинтакорд, не заборави да запишеш цртицу када погрешис.

По завршетку вежбе напиши 5 празних поља и запиши – **Опажање трозвука.**

6. Напиши само доње тетраорде а-мола, де-мола и е-мола. Обрати пажњу на предзнак, и обележи ступњеве и полустепен.
7. Пронађи у једној од композиција које свираш пунктирану ритмичку фигуру или синкопу. Сликај је, затим сними како свираш или певаш са тактирањем тај такт у ком је ритмичка фигура + 2 такта пре њега, и пошаљи ми (слику и снимак).
8. Подсети се обрађеног градива из области лествица решавањем онлајн квиза на следећем линку – <https://b.socrative.com/login/student/>.

Сви звучни примери, усмене вежбе, диктат и примери за опажање тонова, интервала и трозвука налазе у оквиру следећег снимка – <https://youtu.be/Y7J0ewui15I>.

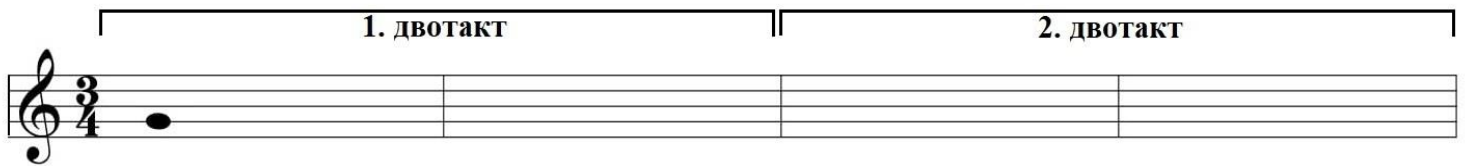
Опажање тонова:

A musical staff in treble clef with a single whole note on the first line (F4) at the beginning and a single whole note on the second space (C5) at the end. Below the staff, the numbers 1., 2., 3... are positioned under the first note, and 12. is positioned under the second note.

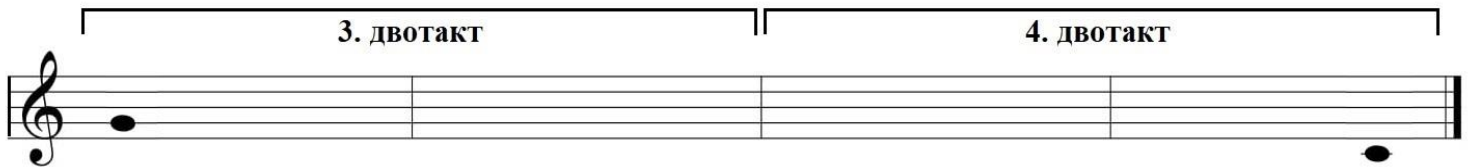
1. 2. 3... 12.

Диктат:

A musical staff in treble clef with a 3/4 time signature. It is divided into two measures by a double bar line. The first measure is labeled "1. двотакт" and contains a quarter note on the first line (F4). The second measure is labeled "2. двотакт" and is empty.

1. двотакт 2. двотакт

A musical staff in treble clef with a 3/4 time signature. It is divided into two measures by a double bar line. The first measure is labeled "3. двотакт" and contains a quarter note on the first line (F4). The second measure is labeled "4. двотакт" and contains a quarter note on the second space (C5).

3. двотакт 4. двотакт

Опажање интервала:

--	--	--	--	--

Опажање трозвука:

--	--	--	--	--

Познавање лествица

1. Лествица је:

- (A) скуп 8 тонова.
- (B) низ од 8 тонова од којих је први исти као и последњи.
- (C) низ од 7 различитих тонова са првим поновљеним.
- (D) направа за пењање.

2. Основни родови лествица су:

- (A) најнижи тон.
- (B) C D E F G A H.
- (C) дур и мол.
- (D) мушки, женски и средњи.

3. Елементи лествице су:

- (A) виолински кључ и предзнак.
- (B) ступњеви, тетра хорди и полустепени.
- (C) ноте, линије и празнине.
- (D) две паралелне греде са степеницима.

4. Ступањ је:

- (A) место тона у мелодијској вежби.
- (B) некакав број.
- (C) место тона у лествици, а обележава се арапским бројевима.
- (D) место тона у лествици, а обележава се римским бројевима.

5. Постоје главни и споредни ступњеви.

- (T) True
- (F) False

6. Главни ступњеви су:

- (A) Тоника, субдоминанта и доминанта - I, IV, V.
- (B) I, II, III.
- (C) 1, 4, 5.
- (D) они са највећом нотном главом.

7. Ступњеви се увек рачунају од ноте **до**.

- (T) True
- (F) False

8. Од споредних ступњева само један има назив и то је:

- (A) II - замало први.
- (B) III - трећа срећа.
- (C) VI - молица јер од њега почиње паралелна молска лествица.
- (D) VII - вођица јер води у тонику.

9. Тетрахорд је:

- (A) скуп тонова у лествици.
- (B) низ од прва 4 и друга 4 тона у лествици.
- (C) картонска амбалажа у коју се пакују сокови, млеко и слични производи.
- (D) низ од 4 тона.

10. Постоји леви и десни тетрахорд.

- (T) True
- (F) False

11. Полустепен је:

- (A) најмање растојање између два тона.
- (B) растојање између било која два тона.
- (C) мали помоћни степеник између два степеника мердевина.

12. Када је полустепен између основних тонова, зове се природни и постоје само 2 - EF и HC.

- (T) True
- (F) False

13. Свака молска лествица има 3 различите врсте:

- A** природни, вештачки и натприродни мол.
- B** природни, хармонски и мелодијски мол.
- C** а-мол, де-мол и е-мол.
- D** мала, велика и чиста.

14. Природни мол је једина врсте лествице која нема:

- A** полустепен.
- B** вођицу.
- C** VII ступањ.
- D** тетрахорд.

15. Управо због тога што природни мол нема, у хармонском молу је повишен _____ (напиши који) ступањ?

16. Због тога што је VII ступањ повишен, у хармонском молу је између VI и VII ступња растојање:

- A** четврт степена.
- B** полустепен.
- C** цео степен.
- D** степен и по - прекомерна секунда.

17. Како би се избегла прекомерна секунда, у мелодијском молу је поред VII ступња повишен и:

- A** V
- B** VI
- C** VIII

18. Паралелне лествице су дурска и молска лествица које имају исте:

- A** тонове, предзнаке и полустепене.
- B** почетне тонове.
- C** правце писања па су због тога паралелне.
- D** Не постоје такве лествице.

19. Ако знамо дурску лествицу, само треба да израчунамо њен VI ступањ и знамо која је паралелна молска.

- T** True
- F** False

20. Ге-дур и е-мол су паралелне лествице и обе у предзнаку имају (напиши одговор абецедом)?

21. Еф-дур и де-мол су паралелне лествице и обе у предзнаку имају (напиши одговор абецедом)?

22. Це-дур и а-мол немају предзнак јер су основне лествице и имају само основне тонове.

- T** True
- F** False

23. Природни мол је једина врста лествице која нема вођицу.

- T** True
- F** False

24. Прекомерна секунда је растојање од 1.5 степен и налази се само у хармонском молу.

True

False

25. Мелодијски мол звучи пола молски пола дурски због тога што је горњи тетрахорд постао дурски јер су повишени VI и VII ступањ.

True

False